

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Deiparæ Tempia in compluribus Orientis regionibus Ierosolymis,
Constantinopoli, Antiochia & in Africa, num, 72.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

*Templum
Deiparae in
Wallia e-
jusdem iussa
à S. Lau-
rentio Dub-
linensi Ar-
chiepiscopo
consecra-
tum.*

Nec silentio prætereunda est basilica illa Deiparae in Wallia apud Angliam circa annum Domini 80. à quodam pro divite in suo castro recens extracta, in qua solitarius quidam se incluserat, quam S. Laurentius Dublinensis in Hybernia Archiepiscopus hac occasione consecravit. cum enim idoneam tempestatem ex Anglia in Hyberniam trajiciendi diu expectasset, iustus est à Deipara per solitariū illum, cui hoc Virgo sanctissima noctu edixit, templum suum consecrare, adjectis que non antea prosperum in Hyberniam ventum illi afflaturum, quam id perficeret. S. Laurentius, qui Diocæsano Episcopo inconsulto se id facturum modis omnibus recusaverat, tandem Dei voluntatem secutus Basilicam illam prostridie dedicavit. Cumque missam, & divina officia peregisset, gustato pane cum suis navim ingressus eut su prospero, ad portum desideratum pervenit. Ex eo tempore innumera fiunt miracula in Ecclesia illa. hæc Auctor vitæ S. Laurentii Archiepiscopi Dublinensis capite 20. apud Surium die 14. Novembris tomo 6.

*Aliud
Dublinia.*

Dubliniæ in Hybernia idem Sanct. Laurentius Dublinensis Archiepiscopus ad Dei & Beatæ Virginis ejus matris honorem Ecclesiam novam construebat: cum que in Angliam navigaret, horribili cœorta tempestate, omnes ad sancti Præsulis preces accurrunt, cuius hortatu multa donaria in novi templi structuram largientes, optata tranquillitate sunt potiti. hæc Auctor vitæ ejusdem S. Laurentii e 22. apud Surium tom. 7.

TEMPLA ALIQUOT CONSTANTINOPOLI, & in aliis Orientis, & Africa Regionibus Deipara olim erecta.

72.
*Templa
Deiparae in
Orientis,
& Africa
Regionib.*

QUAMVIS in Orientis Regionibus insignitum Imperatorum, tam populorum pietate ac studio, plurima, eaque nobilissima extiterint templa Deiparae nomini consecrata; quia tamen multis ab hinc annis propter schisma, & errores, quibus complures illius nationis homines ab Apostolica sedis obedientia, pertinaci obstinatione se impiè subdlexerunt, iusto Dei iudicio, gravi Turcarum servitute miserè premuntur. Idcirco mirum esse non debet, si ejusmodi Deiparae templa antiquo splendore careant, quin etiam si pleraque eorum vel diruta jaceant, vel

situ squalleant. Nos aliquot eorum, quæ priscis temporibus erant illustria, in præsentia commemorabimus; quo intelligamus cultum templorum Deiparae etiam in locis illis quibus Barbari nunc potiuntur, olim mirum in modum floruisse: initium verò faciemus, ab ipsa urbe Constantinopolitana Orientalis Imperii olim sede.

Constantinopoli (quam Constantinus Magnus in prima ejus fundatione ab Episcopis, qui ad Nicenam Synodum coaverant, Dei Genitrici solemniter dicari voluit) pietas erga Deiparam magnopere floruit. Hinc Templum illa magnifica à diversis Imperatoribus eidem Deiparae constructa: hinc singulare Deiparae patrocinium, quod ea Urbs quamdiu in fide Catholica, & obedientia Romani Pontificis stetit, in repellendis Barbaris eam obsidentibus sæpe est experta; de quibus fusius in cap. 37. Ubi & de Basilica à Constantino Imperatore Deiparae ingenti miraculo extracta egimus.

73. Pulcheria Augusta Theodosii Junioris soror, Marciani Imperatoris conjux; sed quæ virginitatem, teste Glyca 4. parte Annal. Deiparae consecratam perpetuo coluit, Religionem, ac pietate insignis; Tria Virgini beatissimæ templa pulchritudine, & Regia magnificentia exulta, in Urbe Constantinopolitana condidit; quorum pulchritudinem, necnon & Deiparae reliquias, quas eadem Pulcheria admirabili studio undique conquisitas, in eis reposuit, verbis ipsius Nicephori lib. 14. histor. Eccles. cap. 2. & lib. 15. c. 14. hic adseribam, quamvis aliqua ex his alibi in hoc opere suis locis inseruerim. Pulcheria tria quoque Dei matri ex ipsis fundamentis Templa erexit, quorum unum est in Chalcoopratio, seu Fabricorum foro, sacri tumuli nomen habens: in hoc veluti thesaurum Dei Genitricis, deposuit Zonam. Hoc in templo, ut quarto quoque hebdomadae die pervigilium, & supplicatio ad lucernas, & lampadas fieret, constituit, quam, & ipsa pedes frequentare solita erat.

Secundum templum, τῶν ἀδελφῶν hoc est, viæ Ducum, ubi Antiochia missam Verbi matris Imaginem, quam Lucas Apostolus suis ipse manibus depinxit, ea adhuc vivente, & tabulam ipsam vidente, gratiamque adeò illi formæ suæ immittente, (de qua nos plura c. 29.) sacrum quoque pen-
sum;

*Templa
Deiparae
tria à Pul-
cheria Au-
gustate-
lla.*

sum, & servatoris ipsius fascias perinde atque thesaurum, quem ad eam Eudocia Augusta, cum Jerosolymam profecta est, missis servandas curavit. In templo isto, ut tertio quoque septimanæ die previgilium iudem, & supplicatio perageretur Pulcherrima curavit: quod ad hunc usque diem fit. Utraque verò hæc sana pulchritudine simul, & amplitudine ambitiosè, ac magnificè sunt constructa.

Tertium autem maximum, quod ab ea, & à Marciano constructum est verbi matris incredibili pulchritudine, & omnis generis materia ornatum consecravit templum, cui Blachernæ cognomen est, quo abundè per ambitionem quandam, & liberalitatem decorato, Deiparæ tumulum, & sepulchrales fascias à Juvenali Jerosolymitano Episcopo missas cum veneratione maxima posuit, Marciano Imperatore adhuc supersistente. hæc ex Nicephoro locis citatus. Quid verò dicendum sit de tumulo Deiparæ, an scilicet Jerosolymis, vel in hoc templo asservetur, egimus in c. 29.

Sterilis Mater S. Stephani Junioris martyris prolem precibus impetrat.

In hoc Deiparæ templo Blachernensi, mater sancti Stephani Junioris præclarissimi martyris, Deiparam enixè precata pro masculina prole, qua carebat suscipienda, quam Christo se dicaturam pollicita est; voti compos effecta, Sanctum Stephanum filium in eodem Templo ei, à quo acceperat, obtulit; quem admodum cap. 26. ex Damasceno in vita eiusdem S. Stephani diximus.

Templum à Leone Imperatore in Blachernis Deiparæ sacratum.

74. Leo Imperator hujus nominis Primus, qui Anno 458. regnare cepit, duas aedes Deiparæ à fundamentis exædificavit, utramque pro Urbis mœnibus tanquam inexpugnabile eidem Urbis propugnaculum. Alteram in Blachernis ad maris litus figura rotundam, in qua Vestem Deiparæ suo tempore à Galbinio, & Candido Patriis Constantinopolim delatam in arca ex argento, & auro confecta deposuit, ex Nicephoro lib. 13. c. 14. 24. & 25. de quo nos uberius cap. 29.

Aliud Deiparæ dicatum.

Alteram verò ædem construxit in loco, qui Fontis nomen habuit, ad Portam Auream, quæ ad Arcis finem est, & unico ab Urbe stadio distat; cujus extruendæ ea fuit occasio. Cum adhuc privatus ageret, & eo in loco cæco cuidam sitienti ducem viæ se præbuisset, atque aquam ibi diligenter con-

quisitam Deiparæ monitu inventam cæco illi attulisset, ejusdem Deiparæ jussu luto inde accepto cæci oculos inunxit, qui vitam recepit. Imperii quoque mox obtinendi idem Leo ibi Nuncium à Deipara accepit, à qua jubetur sibi eodem in loco ædem sacræ ponere: quare Imperium adeptus, & loco repurgato, & fonte ipso circumquaque structura solida probè munito delubrum præstantius, quàm ut verbis explicari queat, Dei matri construxit, & ædificium ipsum supra fontem statuit. cuius formam atque præstantiam fusè describit Nicephorus. In hoc Templo quàm plurima miracula edita sunt; & Justinianus Imperator ei templo maximam, & pulcherrimam extitit domum gratiam pro beneficiis acceptis Virgini matri referens. hæc omnia Nicephorus lib. 15. cap. 25. & 26.

Justinus Imperator anno duodecimo Imperii, quærat annus Domini 577. cum audisset à Persis vastari imperium, ad Deum sibi conciliandum ejus Genitrici templum Constantinopoli erexit, de quo auctor Miscellæ in anno duodecimo ejus Imperii in hunc modum scribit: *Justinus Imperator Synagogam Iudaorum, quæ erat Constantinopoli in Chalcopectis ablata ab eis fecit Ecclesiam Domina Nostra sancta Dei Genitricis, quæ proxima est magna Ecclesia. sic ille: qui mox subdit, Justinum hoc ergo Deiparam obsequio illud assecutum esse, ut cum deliquo mentu laboraret, ideoque res Imperii in summo essent discrimine; Dei Genitricis beneficio tantum sanata esse adeptus, ut delucido intervallo potius, cunctis velle dispositis, statum Republicæ in tuto collocaret, a seculo sibi Tiberio in c. legam. hæc ex Miscella.*

75. Jerosolymis Justinianus Imperator Templum Dei Genitricis locavit, novam Ecclesiam incolæ vocabant; ejus magnitudinem, ac pulchritudinem Procopius lib. 5. de ædificiis Justinianæ Imper. accuratè literis mandavit, cui templo nullum plane aliud æquiparari posse ipse testatur; illius autem structuram, & fundamenta admirabilia fusè persequitur, additque ad rectum templo imponendum, cum arboribus sublimibus artifices egerent. invenisse eos silvam quandam cedris altissimis abundantem. Ad ejusdem verò templi columnas, quarum & forma templi elegantia responderet, & magnitudo mo-

Idem cæco cuidam visum reddidit.

Aliud templum Constantinopoli.

Mētū deliquo laborans Justinus Imperator à Deipara juvatur.

Aliud templum à Justiniano Imperatore extructum.

Ad templum sibi extruendū trabes at-

qua colū-
nas Deipa-
ra præuis
mirifica.

do molem impositā sustinere posset, quomo-
do nova lapidicina non absq; Dei providen-
tia sit invēta, idem Procopius sic scribit. Cum
Regio Jerosolymitana lōge à mari sita, & u-
diq; præruptis montibus vallata, columnas
aliunde inferendi locum nō præberet, Deus in
proximis montibus lapidis naturam indicavit
huic operi satis congruam; qui lapis aut prius
existens hic delituit, aut nunc primum condi-
tus est. hinc igitur ingentium columnarum, &
ignis flammam quodam colore imitantium
magna copia, quæ suffulciebant templum su-
perne, & inferne, & ad porticus totum fere tē-
plum obeuntes. Denique post alia admirabi-
liā, quæ de hujus templi foribus, porticu, atrio,
vestibulo, atque hemicyclis enarrat, concludit
Procopius, Justinianum Regem templum hoc
Dei genetrici consecratum pecuniarum red-
ditu honorasse. In via verò, qua ad templum
itur stant hospitia utrimque duo, uno hospi-
tes peregrini suscipiuntur, altero refocillantur
pauperes ægroti. hæc ex Procopio.

Templū à
S Helena
Jerosolymis
ædificatum.

In Urbe itidem Jerosolymitana, S. Helena
Constantini mater templum apud sacratissi-
mum Deiparæ sepulchrum condidit, cujus
meminit Nicephorus lib 8. Eccles. hist. cap.
30. his verbis: Excitavit quoque mirificum a-
liud tēplum in Gethsemani prædio Genetrici
Dei, atque in sacratio ipso vivificum ejus se-
pulchrum firmiter inclusit. cum verò declivis
is sit locus, gradus marmoreos fieri curavit,
viatores ex sancta Urbe Orientalem plagam ver-
sus ferentes. Multorum quoque sermonibus
circumfertur, declivorem eū locum Vallem
fletus, & Torrentem Cedron, atque etiam
Vallem Josaphat dici. in propinquo etiam esse
hortum illum, in quo proditus est Christus, &
in quo orare solitus erat. hæc tamen Nicephorus.
76. In Monte Olivarum templum Beatissimæ
Virgini extruxit Justinianus Imperator, teste
Procopio lib. 5. de ædific. Justinian.

Aliud tē-
plum in
monte O-
livarum,
Aliud De-
para tem-
plum apud
Bethleem.

Apud Bethlehē in loco Nativitatis Domi-
nicæ S. Helena templum condidit, quod postea
Constantinus ejus filius ornatus reddidit: au-
ctore Eusebio lib. 2. de vita Constantini cap.
42. qui cum ageret de S. Helena rem totam
his verbis litteris consignavit: Imperatrix san-
ctissima De para patriū eximij monumentū exor-
nare, & sacrum illud antrum varijs cujusq; ge-
nerū insignibus illustrare studuit. Imperator au-
tem paulo post eundem locum ornamentū regali-
bus honorare, & monumentū ex auro, & argen-

to, varijsq; aulæ matris sue magnificentiam
adaugere: ædificavit. hæc Eusebius, quod ipsum con-
firmat Nicephorus lib. 1. cap. 30.

Reda de locis sanctis cap. 8. de hoc ipso tē-
plo Dei Genetricis in Bethlehem posito qua-
dam admirabilia, quæ ab Episcopo, qui recens
inde advenerat, accepit, eaque narrat his ver-
bis: Hæc spelunca, inquit, tota interior speciosa
marmore tecta supra ipsum locū, ubi Dominus
natus specialiter traditur, sanctæ Mariæ gran-
dem gestat Ecclesiam. Petra juxta murum ca-
vata primum Domini corporis lavacrū de nu-
ro missum suscipiens hæcenus servat: qua si qua
forte occasione, vel industria fuerit exhausta,
nihilominus continuo dum respicit, sicut ante fu-
erat, pleno redundat. Hæc Reda.

Præterea, in
qua Chri-
stus infan-
tus dicitur
paren-
tur aqua
scienti.

Eadem S. Helena aliam in agro Bethlehe-
mitico Deiparæ extruxit. Eadem, de qua Nice-
phorus loc. cit. Sanctū, inquit, infantibus, & u-
bi Angelus Pastoribus lacum attulit nuncium,
in eū ipsi locū sacras extruxit ades, infantibus
videlicet ipsis, & Virgini Deipara, nec non aliā
quoque sponso Iosepho adem. hæc Nicephorus.
Aliud in
Jericho templum Dei Genetrici extruxit
Justinianus Imperator, quemadmodum testa-
tur Procopius lib. 5. de Justin. ædific.

Aliud tē-
plum ibid.

In Sina monte, in quo debebant monachi
vita sanctissimi, ad radicem ejus Justinianus
Imperator nobilem Ecclesiam Deiparæ Ma-
riæ nomine nuncupatam condidit, ita Proco-
pius loc. citato. Quare autem eam non ædifi-
caverit in summitate Sina rationē reddit. Nam,
inquit, in vertice Sina homo pernoctare non po-
test, propter assiduos strepitus, & fragores, aliāq;
terriculamenta quædam diviniora, quæ noctur-
nis horis illuc exaudiuntur humanam mentem,
& sensum percellentia. hæc ille.

Aliud in
monte Sina

77 Antiochiæ nobile extitit Deiparæ tem-
plum à Justiniano Imperatore conditum. Cum
enim idem Justinianus annū Domini circiter
543. Antiochiam à Cosrohe Persarum Rege
incensam restitueret, & præclaris ædificijs il-
lustriorem redderet: inter alia, ut verbis utar
Procopij lib. 2. de ædific. Justinian, ingenus in sa-
cræ Dei Genetrici Templum ædificavit, cujus
splendorem, & magnificentiam oratione æquare
impossibile est, sic ille.

Aliud An-
tiochiæ.

Carthagine in Africa post Vandalos virtute
Belisarij Ducis, sub auspicijs Justiniani Impe-
ratoris devictos, idem Justinianus auctore Pro-
copio lib. 6. de ædific. Justin. posuit sacra Dei
Genetrici templa.

Alia Car-
thaginæ.

Aliud pul-
cherri-
mū
templum
in Paro
Insula.

In Paro Insula Maris Ægei hominum incolatu post Agarenorum incurSIONem deserta, templum Deiparæ olim etiam longe præclarissimum, quod in vita S. Theodistiæ Lesbicæ apud Metaphrastem die 10. Novembris tom. 6. describitur his verbis; *Templum Domine nostræ Dei Parentis erat in Paro Insula spectatu dignissimum, & servans adhuc reliquias veteris pulchritudinis; erat enim iudicij, iustæ constructum symmetria, & frequentibus erat fulium columnis ex lapido Basilio, & secio lapide vestiti erant ejus parietes, non siccus ac columna, lapidem autem adeo tenuem, & subtiliorem effecerat artifex, ut viderentur parietes esse induti textis byssinis. Marmoreus vero nitore lapidum tantum ostendebat candorem & splendorem ut vel margaritarum superaret splendorem. Lapis vero, qui erat altaris tegumentum, & ab Arabe Nisiri Agareno contractus jacebat, mira erat elegantia, hæc ibi. Ubi etiam subdit, Arabem illum Nisirim in Eubææ Promontorio submersum suæ temeritatis poenas dedisse. Hæc ex Metaphraсте.*

DEIPARÆ TEMPLA APUD
Barbaras nationes in regnis variis
excitata.

Dei Genitricis
templum apud
Abagos
populos.

Abagi populi auctore Procopio lib. 2. de Bello Persico apud montem Caucaſum habitant, ac Religionem Christianam tempore Justiniani Imperatoris, qui regnare cepit Anno Domini 527. complexi sunt, & que ad humaniorem vivendi rationem composuerunt: Justinianus vero inquit Nicephorus l. 17. hist. c. 15. ex Procopio) *Dei Genitricis templum in Abagum regione pulchritudine, atq; amplitudine præstans edificavit, Sacerdotes ei attribuit, & alia, que ad cultum divinum faciunt, rite constituit. Unde populo ei accidit, ut accuratissimè in Christianorum dogmate exerceatur. Hæc Nicephorus.*

In India citra Gangem in ora Comorinensi prope Urbem Ceulani extat Templum B. Mariæ Virginidicatum, quod earum Regionum indigenæ summa cum Religione frequentabant antequam Lusitani in illas oras penetrarent, teste Joanne Empolitano in suo Itinerario.

In Itinerario quodam Persico, quod libris Haytonis Armeni attextitur, quemadmodum refert Thomas Bozius lib. 9. de signis Eccles. cap. 9. auctor illius Itinerarii describit honorificentissimum Deiparæ templum in Urbe (ut putamus) Mediæ ad mare Caspium sitæ amplissima, quam nunc Caramit vocant, conditamque volunt à Constantino Imperatore.

Inter Sinas quoque, populosque Indicos ultra Gangem positos scribit Consules Mendoza libro 2. hist. Sinarum initio, fuisse præcis temporibus Tempia, cultumque Virginis Mariæ; sed postea Christi cultu extincto, extinctus est & Mariæ cultus.

Atque his de Templis, quæ in Deiparæ honorem, ubique terrarum sunt excitata, utrumque commemoratis, finem huic Tractatui imponamus: nam si omnia Virginis templa, quæ non minori pietate, quam magnificentiam in singulis Provinciis, ac Urbibus, in singulis Oppidis, ac Pagis fidelium studio sunt posita, quorum pleraque non tantum structura, & ornatu, verum etiam miraculorum gloria, & fidelium concursatione, ac frequentia celebrantur, commemorare velimus; opus esset immensi laboris, & quod vires nostras longe excederet, hæc pauca de multis attigisse sit satis, ut intelligamus quanto animi ardore omnes, qui Christi religionem sunt amplexi, Virginis quoque Deiparæ pietatem omni ratione colere, ac propagare studuerint.

Aliud antiquissimū
templum
in ora
Cosm.

Aliud templum
apud
Mædas.

Aliud templum
prope Si-
nas.

Finis Tractatus de Jesu, ac Templis Deiparæ.